

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Barcaru Natalia împotriva lui Barcaru Gheorghe, cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Barcaru Gheorghe către Barcaru Natalia, cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie,

împotriva încheierii din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2r-428/24
NR. PIGD 2-23070173-01-2r-28102024)*

Cererea de apel restituită în temeiul art.369 alin. (1) lit.b) din Codul de procedură civilă, din motiv că cererea de apel a fost depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a respins cererea de repunere în termenul legal de declarare a apelului.

Judecătoria Strășeni, sediul Central, jud. V. Negurița
Curtea de Apel Chișinău, jud. M. Anton, O. Cojocaru, R. Pulbere

12 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 mai 2023, Barcaru Natalia, reprezentată de avocatul Furnică Victor, s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva lui Barcaru Nicolae cu privire la încetarea regimului juridic al proprietății comune în devălmășie prin determinarea pentru Barcaru Natalia și Barcaru Gheorghe a câte ½ cotă parte din bunurile: teren cu numărul cadastral XXXXX pe care sunt amplasate construcțiile cu numerele cadastrale XXXX (casă de locuit individuală), XXXXX (construcție accesorie) și XXXXX (construcție subterană) situate în satul XXXX, raionul XXXX; teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXX, cu numărul cadastral XXXX; teren în extravilanul satului XXXXX, raionul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX; teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX; teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX; teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXX, cu numărul cadastral XXXXX; teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX; construcție, - casă de locuit amplasată pe terenul cu numărul cadastral XXXXX situată în satul XXXX, raionul XXXXX; mijloc de transport de model „XXXXX”, cu numărul de înmatriculare XXXX, cod VIN XXXXX, anul fabricării XXXXX; atribuirea în proprietate Nataliei Barcaru a terenului cu numărul cadastral XXXX pe care sunt amplasate construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX (casă de locuit individuală), XXXXX (construcție accesorie) și XXXXX (construcție subterană) situate în satul XXXX, raionul XXXXX, în valoare de 62 308 lei și 20 bani, iar pârâtului Barcaru Gheorghe să îi fie transmise bunuri în valoare de 52 492 lei, după cum urmează: teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX; teren în extravilanul satului XXXXX, raionul XXXX, cu numărul cadastral XXXXX; teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXXx; teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXX, cu

numărul cadastral XXXXX; teren în extravilanul satului XXXXX, raionul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX; teren în extravilanul satului XXXX, raionul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX; transmiterea lui Barcaru Gheorghe a construcției, - casă de locuit amplasată pe terenul cu numărul cadastral XXXXX situată în satul XXXXX, raionul XXXX, în valoarea de 1 348 812 lei, cu obligarea lui Barcaru Gheorghe să îi achite Nataliei Barcaru în schimbul cotei-părți, sulta în sumă de 674 406 lei, cu dispunerea, în temeiul art. 975 Cod civil a compensării judiciare din valoarea sultei a diferenței dintre valoarea bunurilor atribuite, ca după compensare să fie obligat Barcaru Gheorghe să îi achite Nataliei Barcaru suma de 664 590 lei; transmiterea lui Barcaru Gheorghe a mijlocului de transport de model „XXXXX”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, cod VIN XXXXX, anul fabricării XXXX, cu obligarea lui Barcaru Gheorghe să îi achite Nataliei Barcaru în schimbul cotei-părți, sulta în mărime de 60 000 lei și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată (f.d.1-8).

2. La 05 octombrie 2023, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, a depus cerere reconvențională la cererea de chemare în judecată, solicitând partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie (f.d.135-142).

3. Prin hotărârea din 29 martie 2024 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea depusă de Barcaru Natalia, cât și acțiunea reconvențională depusă de către Barcaru Gheorghe. S-au partajat bunurile proprietate comună în devălmășie a foștilor soți după cum urmează:

4. S-au atribuit în proprietatea exclusivă a reclamantei Barcaru Natalia următoarele bunuri: 1.0 cotă-parte din terenul cu nr. cadastral XXXX și 1.0 cotă-parte din construcțiile cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX toate situate în raionul XXXX, satul XXXXX, în valoare de 62 308, 20 lei; 1.0 cotă-parte din terenul cu destinație agricolă situat extravilan s. XXXX, raionul XXXXX cu nr. cadastral de XXXXX în valoare de 13 690 lei; 1.0 cotă-parte din terenul cu destinație agricolă situat extravilan s. XXXX, raionul XXXXX cu nr. cadastral de XXXX în valoare de 7 602 lei; 1.0 cotă-parte din terenul cu destinație agricolă situat extravilan s. XXXXX, raionul XXXXX cu nr. cadastral de XXXX în valoare de 19 200 lei. În total reclamantei Barcaru Natalia i s-au atribuit bunuri proprietate comună în devălmășie în valoare de 102 800, 20 lei.

5. S-a atribuit în proprietatea exclusivă a pârâtului Barcaru Gheorghe următoarele bunuri: materialele de construcții cu care a fost edificată o casă de locuit pe terenul nr. cadastral XXXXX situat în raionul XXXX, s. XXXXX în valoare de 1 348 812 lei; 1.0 cotă-parte din terenurile cu

destinație agricolă situate extravilan s. XXXX, raionul XXXXX cu numerele cadastrale: XXXXx, XXXXX și XXXX toate în valoare de 12 000 lei; automobilul de model „XXXX”, cu n/î XXXXx în valoare de 114 545 lei. În total pârâtului Barcaru Gheorghe fiindu-i atribuite bunuri proprietate comună în devălmășie în valoare de 1 457 357 lei.

6. S-a dispus încasarea din contul lui Barcaru Gheorghe în beneficiul lui Barcaru Natalia a unei sulte bănești în mărime de 686 278, 50 lei (șase sute optzeci și șase mii, două sute șaptezeci și opt lei, 50 bani), ce reprezintă diferența dintre mărimea cotelor atribuite din bunurile proprietate comună în devălmășie.

7. În rest, atât acțiunea depusă de Barcaru Natalia, cât și acțiunea reconvențională depusă de către Barcaru Gheorghe s-au respins, ca nefondate.

8. S-au scutit atât Barcaru Natalia, cât și Barcaru Gheorghe de la plata taxei de stat compensate din valoarea bunurilor atribuite în legătură cu starea materială.

9. S-a dispus încetarea regimului juridic al proprietății comune în devălmășie al foștilor soți Barcaru Natalia și Barcaru Gheorghe asupra bunurilor imobile indicate supra, iar după intrarea în vigoare, hotărârea judecătorească va servi temei pentru rectificarea corespunzătoare a registrului bunurilor imobile de către autoritățile competente (f.d.188).

10. La 30 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând repunerea apelului în termenul de declarare a acestuia și casarea parțială a hotărârii primei instanțe (f.d.194-195).

11. Prin încheierea din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului împotriva hotărârii instanței de fond și restituită lui Barcaru Gheorghe, reprezentat de avocatul Jelamschi Eugenia, cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal. Totodată, s-a dispus încetarea procedurii în ordine de apel (f. d. 207-211).

12. La 27 septembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, a declarat recurs împotriva încheierii din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, remiterea cauzei spre rejudecare instanței de apel, la etapa soluționării cererii de repunere în termen a apelului, de un alt complet de judecată (f. d. 216-217).

13. În motivarea recursului, a invocat că Barcaru Gheorghe fiind parțial deacord cu hotărârea instanței de fond, la 30 aprilie 2024, a formulat cerere de apel nemotivată solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond. Totodată, a solicitat repunerea în termenul legal de depunere a apelului, invocând că, în ultima zi de depunere a apelului, la 29 aprilie 2024, Barcaru Gheorghe și-a confirmat intenția de a contesta hotărârea instanței de fond.

14. Fiind antrenată în două ședințe de judecată a considerat că va expedia cererea de apel nemotivată semnată electronic, însă a fost în imposibilitate de a o expedia pe motiv că, au fost efectuate actualizări la serviciul electronic. Prin urmare, a omis termenul de declarare a apelului, considerente din care a solicitat repunerea în termenul legal de depunere a apelului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

15. Art. 425 din Codul de procedură civilă stipulează:

Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

16. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

17. Art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă:

Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:
c) să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

18. Art. 369 alin.(1) lit.b), (1¹) din Codul de procedură civilă:

(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:
b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;

(1¹) Asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3 judecători, fără citarea participanților la proces. Instanța de apel poate convoca participanții la proces în ședință prealabilă doar în cazul stabilit la alin.(1) lit.b).

19. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

20. Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

21. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

22. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă:

(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

23. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

24. Art.374 alin. (4) lit.a) din Codul de procedură civilă:

(4) După primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că:

a) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen sau instanța de apel a respins cererea de repunere în termen.

25. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

(3) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

MOTIVAREA INSTANȚEI

26. Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 26 septembrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f. d. 212 verso).

27. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 septembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, cu respectarea termenului legal prevăzut de lege.

28. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată următoarele circumstanțe în fapt.

29. Din lucrările dosarului rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriai Strășeni, sediul Central a fost pronunțat la 29 martie 2024 (f.d. 188), și tot în aceeași zi, a fost comunicat recurentului Barcaru Gheorghe, prin intermediul poștei electronice a avocatului Eugenia Jelamschi.

30. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

31. În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 29 martie 2024, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, enunțat la pct. 20 al prezentei încheieri, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 30 martie 2024 și a expirat la data de 29 aprilie 2024.

32. Cererea de apel împotriva hotărârii instanței de fond, a fost depusă de avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, la 30 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, solicitând repunerea apelului în termenul de declarare a acestuia și casarea parțială a hotărârii primei instanțe.

33. Prin încheierea din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului împotriva hotărârii instanței de fond și restituită lui Barcaru Gheorghe, reprezentat de avocatul Jelamschi Eugenia, cererea de apel, ca

fiind depusă în afara termenului legal, nefiind justificată imposibilitatea depunerii apelului în termenul prevăzut de art.362 alin. (3) din Codul de procedură civilă (f. d. 207-211).

34. Referitor la argumentul invocat de avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, în cererea de apel și în recurs, că apelantul/recurentul Barcaru Gheorghe a anunțat-o, abia la 29 aprilie 2024, despre intenția de a contesta hotărârea primei instanței, iar în acea zi serviciul electronic de pe care ar fi putut expedia cererea de apel nu a funcționat, completul de judecată îl apreciază, ca fiind declarativ, din următoarele considerente.

35. Din materialele cauzei rezultă că apelantul Barcaru Gheorghe și avocatul Jelamschi Eugenia au fost informați la 07 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, că la 18 iunie 2024, Curtea de Apel Chișinău va examina cererea de repunere în termen a apelului și că aceasta va fi examinată în lipsa părților.

36. Reieșind din conținutul art. 369 alin. (1) lit. b), (1¹) din Codul de procedură civilă, inserat la pct.18 din prezenta încheiere, asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3 judecători, fără citarea participanților la proces, iar în cazul stabilit la alin.(1) lit.b), ține de discreția instanței de apel de a convoca participanții la proces în ședință prealabilă.

37. Prin urmare, în cazul din speță, avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, urma să manifeste maximă diligență și să expedieze în adresa instanței de apel probe incontestabile în justificarea repunerii în termenul de declarare a apelului, până la data de 18 iunie 2024.

38. Or, Barcaru Gheorghe, prin intermediul reprezentantului său, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (cauza *Van Harn v. Germania*, 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile de acces la instanță prin valorificarea dreptului său la o cale de atac, cu respectarea exigențelor legale.

39. Relevanță speței prezintă prevederile art.56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

40. În circumstanțele descrise, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justă concluzia instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depuse de avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe, din motivul depunerii apelului în afara termenului legal și lipsei temeiurilor justificative de repunere în termen.

41. În continuare, Completul de judecată constată că prin încheierea din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a dispus și încetarea procedurii în ordine de apel și a explicat apelantului că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

42. Prin prisma prevederilor legale enunțate la pct.18 și 24 din prezenta încheiere, Completul de judecată reține că legislația procesual-civilă nu prevede posibilitatea încetării procedurii în ordine de apel concomitent cu restituirea cererii de apel, or, încetarea procedurii în ordine de apel poate fi aplicată doar dacă cererea de apel este acceptată spre examinare și intentată procedura în ordine de apel, în condițiile art.374 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

43. La caz, cererea de apel nu a fost acceptată spre examinare și intentată procedura în ordine de apel, prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 18 iunie 2024, eronat a dispus și încetarea procedurii în ordine de apel, în conformitate cu prevederile art. 374 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

44. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa parțial încheierea din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în partea ce ține de dispunerea încetării procedurii în ordine de apel, în rest va menține încheierea.

45. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 427 lit. c), 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de recurs depusă de avocatul Jelamschi Eugenia, în interesele lui Barcaru Gheorghe.

Casează încheierea din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Barcaru Natalia împotriva lui Barcaru Gheorghe, cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Barcaru Gheorghe către Barcaru Natalia, cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie, **în partea** ce ține de dispunerea încetării procedurii în ordine de apel.

În rest, încheierea din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni